ਦੋ ਦਸ਼ਮਲਵ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਗੁਣਾ (Multiplication of two decimal numbers)

ਦੋ ਦਸ਼ਮਲਵ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਗੁਣਾ ਕਰਨ ਲਈ

(*i*) ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦਸ਼ਮਲਵ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਦਸ਼ਮਲਵ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ (ਦਸ਼ਮਲਵ ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ) ਪੂਰਨ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਤਰਾਂ ਗੁਣਾ ਕਰੋ।

(*ii*) ਫਿਰ ਗੁਣਨਫਲ ਵਿੱਚ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਉਨੇ ਹੀ ਅੰਕ ਛੱਡ ਕੇ ਦਸ਼ਮਲਵ ਬਿੰਦੂ ਲਗਾਓ, ਜਿਨੇ ਗੁਣਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਦਸ਼ਮਲਵ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਹੋਵੇ।

Amarpreet Singh
GHS Danewal, Jal.

ਅਭਿਆਸ - 2.6

1. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਗੁਣਨਫਲ ਪਤਾ ਕਰੋ:-

(*i*) 1.31×10	(*ii*) 25.7×10
(*iii*) 1.01×100	(*iv*) 0.45×100
(*v*) 9.7×100	(*vi*) 3.87×10
(*vii*) 0.07×10	(*viii*) 0.3×100
(*ix*) 53.7×1000	(*x*) 0.02×1000

2. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਗੁਣਨਫਲ ਪਤਾ ਕਰੋ :-

(*i*) 1.5×3	(*ii*) 2.71×12
(*iii*) 7.05×4	(*iv*) 0.05×12
(*v*) 112.03×8	(*vi*) 3×7.53

3. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਪਤਾ ਕਰੋ :-

(*i*) 3.7×0.4	(*ii*) 2.75×1.1
(*iii*) 0.07×1.9	(*iv*) 0.5×31.83
(*v*) 7.5×5.7	(*vi*) 10.02×1.02
(*vii*) 0.08×0.53	(*viii*) 21.12×1.21
(*ix*) 1.06×0.04	

4. ਤਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਟੁਕੜੇ ਨੂੰ 15 ਬਰਾਬਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਭਾਗ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 2.03 m ਹੈ ਤਾਂ ਤਾਰ ਦੀ ਕੁੱਲ ਲੰਬਾਈ ਪਤਾ ਕਰੋ।

5. ਇੱਕ ਮੀਟਰ ਕਪੜੇ ਦਾ ਮੁੱਲ ₹ 75.80 ਹੈ। 4.75 ਮੀਟਰ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਮੁੱਲ ਪਤਾ ਕਰੋ।

6. ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :-

(*i*) $1.25 \times 10 = ?$

(a) 0.125	(b) 125
(c) 12.5	(d) 1.25

(ii) ਜੇ $x \times 100 = 135.72$ ਹੋਵੇ ਤਾਂ x ਦਾ ਮੁੱਲ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ?

(a) 13.572	(b) 1.3572
(c) 135.72	(d) 13572

(*iii*) 1.5×8 ਦਾ ਮੁੱਲ .... ਹੈ।

(a) 1.2	(b) 120
(c) 12	(d) 0.12

7. (*i*) ਇੱਕ ਦਸ਼ਮਲਵ ਸੰਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਫ਼ਰ ਦਾ ਗੁਣਨਫਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਿਫ਼ਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। (ਸਹੀ/ਗਲਤ)

(*ii*) ਇੱਕ ਦਸ਼ਮਲਵ ਸੰਖਿਆ ਨੂੰ 10 ਨਾਲ ਗੁਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਦਸ਼ਮਲਵ ਬਿੰਦੂ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਸਥਾਨ ਖਿਸਕਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਸਹੀ/ਗਲਤ)

MULTIPLICATION OF TWO DECIMAL NUMBERS

To multiply two decimal numbers :

(*i*) First, multiply the two decimal numbers without the decimal point (ignoring the decimal points) just like whole numbers.

(*ii*) In the product, place the decimal point leaving as many digits from the right as the total number of the decimal places in the given decimal numbers.

EXERCISE - 2.6

1. **Find the product of each of the following :-**

(*i*) 1.31×10 (*ii*) 25.7×10
(*iii*) 1.01×100 (*iv*) 0.45×100
(*v*) 9.7×100 (*vi*) 3.87×10
(*vii*) 0.07×10 (*viii*) 0.3×100
(*ix*) 53.7×1000 (*x*) 0.02×1000

2. **Find the product of each of the following :-**

(*i*) 1.5×3 (*ii*) 2.71×12
(*iii*) 7.05×4 (*iv*) 0.05×12
(*v*) 112.03×8 (*vi*) 3×7.53

3. **Evaluate the following :-**

(*i*) 3.7×0.4 (*ii*) 2.75×1.1
(*iii*) 0.07×1.9 (*iv*) 0.5×31.83
(*v*) 7.5×5.7 (*vi*) 10.02×1.02
(*vii*) 0.08×0.53 (*viii*) 21.12×1.21
(*ix*) 1.06×0.04

4. A piece of wire is divided into 15 equal parts. If length of one part is 2.03*m*, then find the total length of the wire.

5. The cost of 1 metre cloth is ₹ 75.80 Find the cost of 4.75 metre cloth.

6. **Multiple choice questions :-**

(*i*) $1.25 \times 10 = ?$

(*a*) 0.125 (*b*) 125
(*c*) 12.5 (*d*) 1.25

(ii) If $x \times 100 = 135.72$ then value of x is equal to

(*a*) 13.572 (*b*) 1.3572
(*c*) 135.72 (*d*) 13572

(*iii*) The value of 1.5×8 is

(*a*) 1.2 (*b*) 120
(*c*) 12 (*d*) 0.12

7. (*i*) The product of a decimal number and zero is always zero. **(True/ False)**

(*ii*) On multiplying a decimal number by 10, the decimal point is shifted to the left by one place. **(True/ False)**

Math 7th

Date ____
Page ____

* Ex. 2.6 *

(1.) ਗੁਣਨਫਲ ਪਤਾ ਕਰੋ। Find the product of following:-

(I) 1.31 × 10
= 131.0
= 13.1

(II) 25.7 × 10
= 257.0 = 257

(III) 1.01 × 100
= 101.00
= 101

(IV) 0.45 × 100
= 045.00
= 45

(V) 9.7 × 100
= 970.0
= 970

(VI) 3.87 × 10
= 38.70
= 38.7

(VII) 0.07 × 10
= 00.70
= 0.70

(VIII) 0.3 × 100
= 030.0
= 30

(IX) 53.7 × 1000
= 53700.0
= 53700

(X) 0.02 × 1000
= 0020.00
= 20

ਗੁਣਨਫਲ ਪਤਾ ਕਰੋ:-

(2.) Find the product of following:-

(I) 1.5 × 3
= 4.5

15
× 3
45

(II) 2.71 × 12
= 32.52

271
× 12
542
271×
3252

(III) 7.05 × 4
= 28.20
= 28.2

705
× 4
2820

(IV) 0.05 × 12
= 00.60
= 0.60 = 0.6

005
× 12
010
005×
0060

(V) ~~53.7×~~ 112.03 × 8
= 896.24

11203
× 8
89624

(VI) 3 × 7.53
= 22.59

753
× 3
2259

Date ______
Page ______

③ ਮੁੱਲ ਪਤਾ ਕਰੋ:- Evaluate the following:-

(I) 3.7×0.4

$= 1.48$

```
  37
×  4
----
 148
```

(II) 2.75×1.1

$= 3.025$

```
  275
× 11
-----
  275
 275×
-----
 3025
```

(III) 0.07×1.9

$= 0.133$

```
 0.07
× 19
-----
  063
 007×
-----
 0133
```

(IV) 0.5×31.83

$= 15.915$

```
 3183
×   5
-----
15915
```

(V) 7.5×5.7

$= 42.75$

```
   75
× 57
-----
  525
 375×
-----
 4275
```

(VI) 10.02×1.02

$= 10.2204$

```
   1002
×  102
-------
   2004
  0000×
 1002××
-------
 102204
```

(VII) 0.08×0.53

$= 0.0424$

```
   008
× 053
------
   024
  040×
 000××
------
 00424
```

(VIII) 21.12×1.21

$= 25.5552$

```
   2112
× 121
-------
   2112
  4224×
 2112××
-------
 255552
```

(IX) 1.06×0.04

$= 0.0424$

```
   106
× 004
------
   424
  000×
 000××
------
 00424
```

(4.) A piece of wire is divided into 15 equal parts. If length of one part is 2.03 m, then find the total length of the wire.

ਤਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਟੁਕੜੇ ਨੂੰ 15 ਬਰਾਬਰ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਭਾਗ ਦੀ ਲੰਬਾਈ 2.03m ਹੈ ਤਾਂ ਤਾਰ ਦੀ ਕੁੱਲ ਲੰਬਾਈ ਪਤਾ ਕਰੋ।

= 1 ਭਾਗ ਦੀ ਲੰਬਾਈ = 2.03 m
~~Length of one part~~

ਕੁੱਲ ਭਾਗ = 15
Total Parts

∴ ਕੁੱਲ ਲੰਬਾਈ = 2.03 m × 15
Total Length = 30.45 m.

```
  203
 × 15
 1015
 203X
 3045
```

(5.) ਇੱਕ ਮੀਟਰ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਮੁੱਲ ₹ 75.80 ਹੈ। 4.75 ਮੀਟਰ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਮੁੱਲ ਪਤਾ ਕਰੋ।

The cost of 1 metre cloth is ₹ 75.80. Find the cost of 4.75 metre cloth.

= ਇੱਕ ਮੀਟਰ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਮੁੱਲ = ₹ 75.80
Cost of one metre

ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੇ ਮੀਟਰ ਹਨ = 4.75 m
How much metre

∴ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਮੁੱਲ = 75.80 × 4.75 ₹
cost of cloth = 360.0500 ₹
= 360.05 ਰੁ:

```
    7580
   × 475
   37900
  53060X
 30320XX
 3600500
```

(6.) Multiple choice Questions :- ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :-

(I) 1.25 × 10 = 12.50 = 12.5 = (c)

(a) 0.125 (b) 1.25 ✓(c) 12.5 (d) 1.25

Date ______

Page ______

ਜੇ $x \times 100 = 135.72$ ਹੋਵੇ ਤਾਂ x ਦਾ ਮੁੱਲ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

(II) If $x \times 100 = 135.72$, then value of x is equal to = (b) = (b) = 1.3572

(a) 13.572 (b) 1.3572 ✓

(c) 135.72 (d) 13572

1.5×8 ਦਾ ਮੁੱਲ ___ ਹੈ।

(III) The value of 1.5 × 8 is

$1.5 \times 8 = 12.0 = 12$ = (c)

(a) 1.2 (b) 120 (c) 12 ✓ (d) 0.12

ਇੱਕ ਦਸ਼ਮਲਵ ਸੰਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਫ਼ਰ ਦਾ ਗੁਣਨਫਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਿਫ਼ਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਸਹੀ/ਗਲਤ)

7. (I) The product of a decimal number and zero is always zero. (True/ False)

= True ਸਹੀ ਹੈ।

$1.5 \times 0 = 0.0 = 0.$

(II) On multipling a decimal number by 10, the decimal part is shifted to the left ~~side~~ by one place. (True / False)

ਇੱਕ ਦਸ਼ਮਲਵ ਸੰਖਿਆ ਨੂੰ 10 ਨਾਲ ਗੁਣਾ ਕਰਨ ਤੇ, ਦਸ਼ਮਲਵ ਬਿੰਦੂ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਸਥਾਨ ਖਿਸਕਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਸਹੀ / ਗਲਤ)

= ਗਲਤ ਹੈ।

ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਖਿਸਕਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

shifted to right side.

$1.31 \times 10 = 13.10 = 13.1$